

Motion till riksdagen

1989/90:Sf521

av Kristina Svensson m.fl. (s)

Reserabatter för studerande

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att det s.k. CSN-kortet ska upphöra att gälla. CSN-kortet är ett rabattkort för studerande som innebär att man betalar halva biljettpriset för resor på SJ:s tåg och SJ:s expressbussar under veckans alla dagar.

För att studerande skall erhålla kortet finns tre huvudkrav

- studierna skall bedrivas på en studiestödsberättigande utbildning
- studierna skall bedrivas på minst halvtid
- studierna skall planeras pågå i minst tre månader.

I dag finansieras rabatten genom att CSN anslår medel till SJ för att täcka kostnader för studerandes resor på SJ:s tåg och bussar. Det senaste budgetåret uppgick anslaget till 84,8 milj. kr.

Det slopade resebidraget motiveras av att SJ numera har ett fullständigt ekonomiskt ansvar för hela sin verksamhet och skall verka på affärsmässiga grunder. SJ skall alltså i fortsättningen själv besluta om eventuella rabatter och riksdagens inflytande över en studiesocial fråga upphör därmed. Detta kan inte anses vara tillfredsställande.

Reserabatten bör emellertid inte ses i ett snävt studerandeperspektiv. Frågan har också en mer allmän högskolepolitisk dimension såväl som regionalpolitisk och trafikpolitisk. För samtliga dessa politikområden gäller att staten skall ha ett övergripande ansvar.

Reserabatterna är ett av de instrument som gör högre utbildning tillgänglig för ungdomar som bor långt från högskoleorter. I dag är andelen högskolestuderande lägre i regioner som ligger på långt avstånd från universitet och högskolor. Denna tendens riskerar att förstärkas om reserabatterna försvinner.

Med olika styrmedel försöker vi utjämna regional obalans. Att ta bort reserabatterna skulle direkt motverka dessa strävanden.

Dyrare tågresor kommer också att innebära att fler ungdomar väljer att åka bil och flyg – de kommer på grund av kostnadsskäl att välja bort ett miljövänligt kollektivalternativ. Statistik visar att det är förare mellan 18 och 24 år som oftast är inblandade i olyckor. Man kan förvänta sig att studerande ungdomar kommer att välja de äldsta och minst trafiksäkra bilarna på grund av att deras ekonomi inte tillåter dem att göra något annat val. De kommer att ha lång väg att köra mellan hemort och studieort. Man kan alltså antaga

att slopade studeranderabatter ökar risken för trafikolyckor. Reserabatter på SJ för studerande måste därför behållas av miljö- och trafiksäkerhetsskäl.

Mot. 1989/90
Sf521

Slutligen bör studeranderabatterna behållas av rättviseskäl. Det kan inte vara rimligt att det ska vara en större ekonomisk uppoffring för ungdomar utanför högskoleorterna att studera än för dem som bor nära högskola och universitet. Den sociala skiktning som tyvärr fortfarande finns vid våra högskolor skulle förstärkas.

I budgetpropositionen föreslås visserligen en höjning av studiemedlen men denna höjning avser att kompensera de prishöjningar som är följden av skatteomläggningen. Den täcker förvisso inte de ökade kostnader för resor som blir konsekvensen av budgetförslaget.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av SJ-rabatt för studerande.

Stockholm den 11 januari 1990

Kristina Svensson (s)

Inger Hestvik (s)

Berit Oscarsson (s)